

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 184

van **INGEBORG DE MEULEMEESTER**

datum: 13 januari 2015

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Leerplichtige leerlingen - Niet-aangevraagde studiefinancieringen

De spijbelproblematiek van leerplichtige leerlingen kent heel wat oorzaken. Een van deze oorzaken zou gevonden kunnen worden in de armoedeproblematiek.

Naar school gaan is niet gratis, in tegenstelling tot wat heel wat mensen denken sedert de invoering van de maximumfactuur. De kans bestaat dan ook dat spijbelgedrag geïnitieerd of versterkt wordt onder invloed van de sociale status van de ouders van de leerling in kwestie. De invoering van studiefinanciering voor leerplichtige leerlingen zou daarom het risico op spijbelgedrag op school moeten verkleinen.

1. Beschikt de minister reeds over cijfergegevens van het aantal leerplichtige leerlingen dat in aanmerking komt voor een studiefinanciering, maar die niet aanvraagt?
 - a) Kan de minister voor deze cijfers een onderverdeling maken voor het kleuteronderwijs, lager onderwijs en het secundair onderwijs?
 - b) Kan zij voor deze cijfers een onderverdeling maken voor het voltijds onderwijs en het deeltijds onderwijs?
 - c) Kan zij voor deze cijfers een onderverdeling maken voor het aso, kso, tso en bso?
 - d) Hoe evalueert zij deze cijfers?
2.
 - a) Beschikt het departement Onderwijs over cijfergegevens van het aantal leerplichtige leerlingen dat vorig schooljaar met succes een studiefinanciering heeft aangevraagd, maar dit schooljaar deze financiering niet opnieuw heeft aangevraagd?
 - b) Beschikt het departement Onderwijs over cijfergegevens over het aantal problematische afwezigheden bij leerlingen die een studiefinanciering genieten? Ligt dit aantal problematische afwezigheden hoger dan bij leerlingen die geen studiefinanciering genieten?
3. Hoe evalueert de minister de impact van de toewijzing van een studiefinanciering om het risico tot problematische afwezigheden en spijbelen te verminderen of te vermijden?

ANTWOORD

op vraag nr. 184 van 13 januari 2015
van **INGEBORG DE MEULEMEESTER**

1. Deze gegevens zijn niet beschikbaar. Het (mogelijk) vaststellen van een recht op studiefinanciering is onderhevig aan heel wat factoren zoals o.m. het inkomen van de ouders. Gelet op de Privacywet kan de afdeling Studietoelagen deze gegevens enkel raadplegen indien er daadwerkelijk een aanvraag werd ingediend.
2. a) Het recht op studiefinanciering is een aanvraagstelsel. Dat betekent dat mensen soms vergeten een aanvraag te doen. Daarom wierp de afdeling in 2013-2014 een 'vangnet' uit. Wie in het aanvraagjaar 2012-2013 jaar recht had op studiefinanciering, maar halverwege het aanvraagjaar 2013-2014 nog geen aanvraag indiende, contacteerden wij met de vraag of de afdeling zelf een dossier mocht opstarten. Ook dit jaar doen we dat opnieuw, ditmaal voor iedereen die vorig aanvraagjaar of het jaar voordien een toelage ontving en nu tijdens het lopende aanvraagjaar nog geen aanvraag indiende. Op deze manier breidt de afdeling Studietoelagen elk aanvraagjaar de groep automatisch opgestarte dossiers uit.
- b) Volgende tabel geeft het aantal waarschuwingsbrieven weer die werden verstuurd door AgODi. Het betreft dus leerlingen die gedurende één schooljaar meer dan 30 halve dagen problematisch afwezig waren. Deze gegevens werden afgezet tegen de totale populaties lln. met en zonder studiefinanciering.

Schooljaar	Waarschuwingbrief ⁽¹⁾		Totaal aantal lln. met financiering ⁽³⁾	Totaal aantal lln. zonder financiering ⁽⁴⁾	% lln. met financiering	% lln. zonder financiering
	Met financiering	Zonder financiering ⁽²⁾				
2009-2010	3.462	11.882	291.519	817.496	1,19%	1,45%
<i>Kleuter</i>	850	5.761	54.955	197.398	1,55%	2,92%
<i>Lager</i>	237	689	106.907	300.995	0,22%	0,23%
<i>Secundair</i>	2.375	5.432	129.657	319.103	1,83%	1,70%
2010-2011	3.364	11.875	283.016	830.898	1,19%	1,43%
<i>Kleuter</i>	725	5.314	53.024	206.375	1,37%	2,57%
<i>Lager</i>	262	791	103.240	306.968	0,25%	0,26%
<i>Secundair</i>	2.377	5.770	126.752	317.555	1,88%	1,82%
2011-2012	2.937	7.745	277.824	842.547	1,06%	0,92%
<i>Kleuter</i>	679	4.193	52.272	212.317	1,30%	1,97%
<i>Lager</i>	231	675	102.073	313.189	0,23%	0,22%
<i>Secundair</i>	2.027	2.877	123.479	317.041	1,64%	0,91%
TOTAAL	9.763	31.502	852.359	2.490.941	1,15%	1,26%

(1) Door AgODi verstuurdde waarschuwingbrieven

(2) Geen studiefinanciering aangevraagd of geen recht

(3) Stand van zaken, afdeling Studietoelagen

(4) Schoolbevolking in het voltijds onderwijs (Vlaams onderwijs in cijfers 2013-2014) – aantal leerlingen met studiefinanciering

3. De koppeling tussen het recht op studiefinanciering en regelmatig naar school gaan, werd in 2008 in het leven geroepen als een ultieme stok achter de deur om spijbelen tegen te gaan. Enkel hardnekkige spijbelaars, nl. leerlingen die – ondanks

aanhoudende tussenkomsten van de school en het centrum van leerlingenbegeleiding - twee schooljaren op rij meer dan 30 halve dagen problematisch afwezig zijn, verliezen immers hun schooltoelage. Het gaat met andere woorden over een heel kleine minderheid van jongeren die blijft spijbelen: ongeveer 1 op 3 van de leerlingen die gedurende het schooljaar meer dan 30 halve dagen problematisch afwezig is (zie bovenstaande tabel), blijft het daaropvolgende schooljaar hardnekkig spijbelen (en verliest dan zijn eventuele schooltoelage). Het gaat dus over ongeveer 1.000 jongeren per schooljaar.

Op basis van bovenstaande cijfertabel, concludeer ik dat de koppeling schooltoelagen-schoolparticipatie enkel in het kleuteronderwijs een significant effect heeft: kleuters met een schooltoelage, lopen minder risico om onvoldoende naar school te gaan dan kleuters die geen schooltoelage ontvangen. Het beleid lijkt hier dus wel vruchten af te werpen: het stimuleert kleuterparticipatie.

Voor het leerplichtonderwijs is dat signaal er helaas niet. De cijfers sluiten aan bij de conclusies van een OBPWO-onderzoek van de Vrije Universiteit Brussel over spijbelen, dat in 2014 afgerond werd. De onderzoekers stelden immers vast dat het studiefinancieringsbeleid wat dat betreft enerzijds geen afschrikeffect heeft, anderzijds geen begin van oplossing vormt voor deze jongeren.

Momenteel ben ik het nieuwe spijbelactieplan aan het finaliseren. Ik kan hierover op dit ogenblik nog niet in detail treden, maar in dit plan wil ik – in overleg met de leden van Vlaamse Regering - een nieuwe aanpak voorstellen.